

LISA 12

AINEVALDKOND „VALIKKURSUSED“

BRITI AJALUGU JA KULTUUR
CI *ADVANCED* EKSAMIKS ETTEVALMISTAV KURSUS
EESTI KIRJANDUSE FILMIRADADEL
EETIKA ALUSED
ENESEJUHTIMINE
FLORISTIKA VÄLIPRAKTIKUM
FOTOGRAAFIA
GRAAFILINE DISAIN
HISPAANIA KEEL JA KULTUUR I. A1 taseme 1. kursus
HISPAANIA KEEL JA KULTUUR II. A1 taseme 2. kursus
HISPAANIA KEEL JA KULTUUR III. A1 taseme 3. kursus
IGAPÄEVANE INSENEERIA KODUKESKKONNA NÄITEL
INGLISE KEELE PRAKTIKUM
ITAALIA KEEL JA KULTUUR I
ITAALIA KEEL JA KULTUUR II
ITAALIA KEEL JA KULTUUR III
KOOLIAJALEHE PROHVET VÄLJAANDMINE
KULTUURILOOLISED RÄNNAKUD
LIIKUMINE VÄLISTINGIMUSTES
LOOVUS JA MODELLEERIMINE
MEEDIA JA KOMMUNIKATSIOON
PROJEKTÕPE
RIIGIKAITSE II: VÄLILAAGER
ROBOOTIKA ALGAJATELE
ROBOOTIKA EDASIJÕUDNUTELE
SISSEJUHATUS FILOSOOFIASSE
SISSEJUHATUS INVESTEERIMISSE
SISSEJUHATUS PROGRAMMEERIMISSE
SISSEJUHATUS PSÜHHOLOOGIASSE
TOIDUAINETE KEEMIA JA GEOGRAAFIA
VÕRKPALLI ABC

BRITI AJALUGU JA KULTUUR

Kursuse nimetus	BRITI AJALUGU JA KULTUUR
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Puuduvad
Kursuse maht ja õppekorraldus	21 75-minutilist kontaktundi, mis jaguneb auditoorse õppe (loengud, seminarid) ja iseseisva töö (materjali uurimine ja esitluse ettevalmistamine) vahel. Kursuse alguses tutvustab õpetaja kursusel kasutatavaid õpivorme ja mahte. Õppemeetodid: loengud, seminarid. Lisaks, hõlmab kursus erinevaid teisi õppimisviise, nt. viktoriin, filmide vaatamine, arutelud, ettekanded.
Õpetamise aeg	10.–11. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Kursuse käigus tutvub õpilane lühidalt Briti ajalooga ja selle kultuuriga.</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u> Kursus tutvustab Briti ajalugu, kultuuri ja ühiskonda roomlaste vallutuste aegadest tänapäevani. Kursuse käigus tutvutakse olulisemate ajalooliste isikutega, liikumiste ja sündmustega ning, kuidas on need mõjutanud Briti poliitikat ja ühiskonda ning kujundanud kollektiivset identiteeti. Samuti käsitletakse erinevaid teemasid (nagu geograafia ja regionaalne identiteet, klass, sugu, multikultuursus, religioon, kunst, teater, moekunst, subkultuurid jt), mis võimaldavad tutvuda Briti kaasaegse kultuuri ja ühiskonnaga üldisemalt.</p> <p><u>Praktilised tööd:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● iseseisvad tööd ● rühmatööd ● arutelud
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● omab üldiseid elukestvaid teadmisi sealhulgas, kuid mitte ainult, tasakaalustatud arusaamist Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi (st Inglismaa, Walesi, Šotimaa, Põhja-Iirimaa) moodustavate riikide pärandist ja ajaloost, nende kultuurist, geograafiast, ühiskonnast, poliitilisest süsteemist, pühadest ja igapäevaelust.
Hindamine	Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Hinde saamiseks on õpilasel vaja osaleda vähemalt 70% tundidest ja teha esitlus õpilase enda valitud Briti ajaloo ja kultuuriga seotud teemal.
Õppematerjalid	<p>Peamised õppematerjalid:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● õpetaja poolt ettevalmistatud materjalid; ● Speak the Culture, Britain. 2009. Thorogood Publishing Ltd, London ● Storry, Childs. 2023. British Cultural Identities. Routledge

CI ADVANCED EKSAMIKS ETTEVALMISTAV KURSUS

Kursuse nimetus	CI ADVANCED EKSAMIKS ETTEVALMISTAV KURSUS
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Inglise keel I-VIII, CEPT eeltesti sooritamine tulemusele <i>CI or above</i>
Õpetamise aeg	12. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Kursuse käigus tutvub õpilane põhjalikult <i>CI Advanced</i> eksami tüüpülesannetega, arendades oma lugemis-, kirjutamis-, rääkimis- ja kuulamisoskusi vilunud keeekasutaja tasemel.</p> <p><u>Kursuse õppesisu</u> Kursusel tehakse läbi <i>CI Advanced</i> eksami lugemis-, kirjutamis-, kõnelemis- ja kuulamisülesanded. Sooritatakse <i>CI Advanced</i> eksami formaadis kuulamis- ja lugemistest, kirjutatakse sobivat keeleregistrit rakendades kaks <i>CI Advanced</i> eksami kirjutamisülesannet, milleks üks on essee. Rühmatöö formaadis mängitakse läbi <i>CI Advanced</i> eksami kõnelemistest. Kursuse lõpus tehakse kirjalik hindeline töö, mille maht ei ületa kahte lehekülge ja mille sisu hõlmab interpunktsiooni, keerulisemaid lausestruktuure ja <i>CI Advanced</i> eksami kirjutamisülesannete edukaks sooritamiseks vajalikke keeleteadmisi.</p> <p><u>Praktilised tööd:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● kuulamis- ja lugemistesti sooritamine ● essee ● rühmatöö kõnelemistesti harjutamiseks
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● on tutvunud põhjalikult <i>CI Advanced</i> keeleeksami formaadi ja tüüpülesannetega; ● mõistab üksikasjalikult pikki ja keerukaid tekste, keskendudes asjakohastele detailidele ja tabades pisimaidki peensusi, nt autori hoiakuid ning arvamuste sõnastamata nüansse; ● oskab keerukal teemal esitada üksikasjalikke kirjeldusi ja ettekandeid. Oskab arendada seisukohti ning vastab küsimustele, märkustele ja vastuväidetele ladusalt, sundimatult ja olukohaselt; ● kirjutab selgeid, loogilise ülesehitusega sidusaid tekste erinevatel teemadel, laiendades ja põhjendades oma seisukohti ning esitades asjakohaseid näiteid. Rakendab erinevaid keelevariante e. ametlikku ja argiregistrit sõltuvalt teksti otstarbest; ● oskab kirjutada sobivas stiilis arvustuse, essee, aruande, aramusartikli, ametliku ja mitteametliku kirja; ● saab aru pikemast jutust abstraktsel ja keerukal teemal, mis ei pruugi olla tuttav. Suudab laias ulatuses mõista idiomaatilisi ja argiväljendeid, tabades ära registrivahetuse.
Hindamine	Mitmeeristav (arvestatud/mittearvestatud). Positiivse hinnangu saamiseks on õpilasel vaja osaleda vähemalt 75% tundidest ja edukalt sooritada viis hindelist tööd: neli <i>CI Advanced</i> eksami osaoskustesti ning kirjalik töö (<i>CI course test</i>).
Õppematerjalid	Peamised õppematerjalid:

	<ul style="list-style-type: none">• Cambridge English Advanced 3 Student's Book without Answers, Cambridge English Advanced 3 Student's Book without Answers. Cambridge: CUP, 2018.• Cambridge English Exam Booster for Advanced without Answer Key with Audio: Comprehensive Exam Practice for Students, Cambridge English Exam Booster. Cambridge: CUP, 2018.
--	--

EESTI KIRJANDUSE FILMIRADADEL

Kursuse nimetus	EESTI KIRJANDUSE FILMIRADADEL
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Puuduvad
Kursuse maht ja õppekorraldus	Kursus koosneb õpperetkedest Tallinna Filimuseumisse ja loodusesse ning praktilistest töötubadest. Minimaalne kursusel osalejate arv 12 õpilast.
Õpetamise aeg	11.–12. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Kursus toimub välitingimustes kahel kuni kolmel järjestikusel päeval koos ööbimisega. Valikkursus hõlmab nii külalisesinejate kuulamist, erinevaid rühmatöid (arutelud, etüüdid, rollimängud), tööde ettekandmist, autori loominguga analüüsi kui ka enesesse vaatavat tekstiloomet.</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● tutvutakse ühe eesti kirjaniku elu ja loominguga, külastab seotud paiku, arutleb teoste ja nende tähtsuse üle; ● süvenetakse ühe eesti kirjaniku maailma ja vaatesse, püüab näha sõnadest kaugemale; ● tutvutakse eesti kirjaniku romaaniga ja selle ainesel tehtud filmi(de) kokkupuutepunktidega, leiab filmi- ja kirjanduskeele sarnasusi ja erinevusi; ● arendatakse oma loovvõimeid, kirjutab ja esitab eri tüüpi ning eri žanis tekste, kasutab tekstiloomes sobivaid ja asjakohaseid alustekste; ● omandatakse kirjandusliku kogemuse väljaspool kooliseinu; ● õpitakse tundma Eesti kirjandus- ja filmimaastikku. <p><u>Praktilised tööd:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● rühmatööd, ● loovkirjutamine, ● muuseumide külastamine, ● filmi vaatamine.
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● tunneb ühe eesti kirjaniku loomingut süvitsi, on lugenud vähemalt ühe teose ja lisaks valdkonnapõhiseid artikleid. ● omab ülevaadet eesti kirjaniku elust, sealhulgas on õpilane omandanud teadmised vastavast ajastust Eesti kirjandusmaastikul; ● mõistab kirjanduse ühiskondlikku, ajaloolist ja kultuurilist tähtsust; ● oskab väljendusrikkalt vestelda kirjanduslikel teemadel, on võimeline arutlema ja argumenteerides oma mõtteid kaitsma; ● tunneb filmitegemise tagamaid, oskab analüüsida filmi ja kirjanduse kujundeid.

Hindamine	Mitteeristav (Arvestatud/mittearvestatud). Aktiivne osavõtt. Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse esimeses sissekandes tehtavate tööde arvu ning arvestuse kujunemise viisi.
Õppematerjalid	Kirjaniku looming, retseptioon ja esseed. Materjal antakse õpilastele kohapeal, välja arvatud üks konkreetne teos, mis tuleb enne kursuse algust läbi lugeda. Filmid, õpetaja poolt ettevalmistatud materjalid.

EETIKA ALUSED

Kursuse nimetus	EETIKA ALUSED
Eelduskursused	Puuduvad
Kursuse maht ja õppekorraldus	21 (75-minutilist) kontakttundi, mis jaguneb auditoorse õppe (loengud, seminarid) ja praktilise töö vahel.
Õpetamise aeg	10.–12. klass
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Kursuse eesmärgiks on mõtiskleda inimese eetilise dimensiooni ja inimese õitsengu eetiliste aluste üle</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • arendatakse oskust tunnetada isikliku ning ühiskondliku elu moraalset mõõdet; • analüüsitakse inimese moraalseks subjektiks olemist. Arendatakse eetilise järelemõtlemise oskust; • määratletakse ja mõista isiksuse struktuuri peamiste elementide olemust; • tutvutakse vooruseetikaga. Määratletakse ning iseloomustatakse peamisi voorusi ning mõistetakse nende rakendust ja arengut igapäevases elus; • mõistetakse emotsioonide olemust ja kohta iseloomu arengus. Omandada integreeritud nägemus emotsioonide ja iseloomu kujunemisest; • mõistetakse ja mõtiskletakse ilu, tõe ja eetilise hüve harmoonia üle. • analüüsitakse haavatavust kui inimloomuse omadust ja seisundit. • kirjeldatakse suhtlemisprotsessi ning määratakse kindlaks tõhusa suhtlemise -kommunikatsiooni- tegurid ja eeldused. Mõistetakse empaatiavõime seost tõhusa suhtlemisega. • mõtiskletakse kutsumuse mõiste üle. <p><u>Praktilised tööd:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • grupitööd ja arutelud, • arvestuslik kirjalik kodutöö (essee), • grupitöö: esitlus.
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab ja oskab analüüsida isiklikku ja ühiskondlikku moraalset mõõdet; • oskab analüüsida inimese rolli moraalse subjektina ning arendada eetilist järelemõtlemisoskust; • mõistab isiksuse struktuuri ning eristab mõisteid nagu vabadus, südametunnistus, temperament, iseloom, voorus, emotsioon. Mõistab erinevate vooruste olemust ja nende rakendust igapäevaelus; • oskab paremini tuvastada ning sõnadesse panna erinevaid emotsionaalseid seisundeid; • mõistab inimhaavatavust kui tingimus tähenduslike suhete ja sidemete loomiseks ning õnnelikuks eluks.

Hindamine	Mitteeristav hindamine. Täpsematest hindamiskriteeriumidest teavitab aineõpetaja õppeinfosüsteemi kaudu esimesel tunnil.
Õppematerjalid	<p>Lugemisvarana video materjal jagatakse kursuse jooksul. Seal hulgas katkendeid järgmistest teostest:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Antigone, Sophokles ● Sokratese eetikaõpetus, Feohari Kessidi ● Kiri kunstnikele. Johannes Paulus II ● Sõnum maailma kunstnikele, Benediktus XVI ● Nikomachose eetika, VIII ja IX raamatud, Aristoteles ● Piibel ● Katoliku Kiriku katekismus: peatükk „Elu Kristuses“. ● The Atlas of the Heart, Brené Brown <p>Videomaterjal:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Haavatavuse jõud: Brene Brown (TED) ● Steve Jobs at Stanford University ● Angela Duckworth on „Grit“ ● Angela Duckworth on „Character building and Intellectual humility“ ● Viktor Frankl: idalism is realism ● Daniel Goleman on „Empathy. Why aren't we all Good Samaritans?“ ● Daniel Goleman on „Emotional Intelligence“ ● Emperors Club ● „Les Miserables“ (muusikal) <p>Lisamaterjal:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Õpetaja koostatud Powerpoint esitlus (konspekt) ● Ja siiski tahta elada, Viktor Frankl ● The Atlas of the Heart, Brené Brown

ENESEJUHTIMINE

Kursuse nimetus	ENESEJUHTIMINE
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Puuduvad
Lõimumine	Psühholoogia, sotsioloogia, ajalugu, ühiskonnaõpetus, filosoofia, politoloogia, jt
Kursuse maht ja õppekorraldus	35 (45-minutilist) tundi paaristunnina
Õpetamise aeg	10.–12. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Kursusel räägime erinevatel psühholoogiat ja indiviidi ühiskonnas mõjutatavatest teemadest. Teeme teooria kõrval koos ühiselt läbi ka kõiksugu tegevusi, sotsiaalseid eksperimente jms. Arutleme teie elu ja sellega seonduvate väljakutsetega seonduvaid küsimusi. Arendame teaduslikku, kriitilist ja mitmekülgselt mõtlemist.</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Arendatakse mitmekülgselt mõtlemise ja elutunnetuse oskusi. • Avardatakse õpilaste enesetunnetust, eneseteadlikkust ja oskust ennast juhtida nii individuaalselt kui ka grupis. • Arendatakse õpilaste enesekohaseid oskusi. • Tutvustatakse õpilastele teaduslikku baasi psühholoogiaalastest teooriatest. • Kogetakse õppetegevuse kaudu teoreetilise baasi rakendumist igapäevaelus. • Arutletakse erinevatel eetikas ja moraali puudutatavatel küsimustel. • Läbitakse ühiselt erinevaid kogemusi ja eksperimente seoses käitumisega. <p><u>Praktilised tööd:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Tulevikuvõimaluste loomise töölehe täitmine. • Lõpuessee kirjutamine. • Küsimustiku täitmine teemal „Ootused kursusele ja poliitilised vaated“. • Meediaallikate ülevaade ja analüüs. • Eesti erakondade ülevaade ja analüüs.
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • on tutvunud erinevate kaasaegsete, teaduslike, psühholoogia ja sotsiaalpsühholoogia teooriatega; • on kogenud ennast käitumas erinevates ühis- ja õppetegevustes; • on kogenud erinevate psühholoogiaalaste teooriate rakendumist sotsiaalsituatsioonides; • on tutvunud võimalike loogika ja mõtlemisega seotud vigadega; • on saanud kaasa mõelda ja rääkida erinevates eetikas ja moraali puudutatavates küsimustes; • on saanud võimaluse laiendada silmaringi ning kujundada seeläbi enda väärtusi;

	<ul style="list-style-type: none">• on mitmekülgset tutvunud ideega, et keerulistele küsimustele ei pruugi olemas olla lihtsaid vastuseid, küsimustele saab läheneda väga erinevalt ning et kõik inimesed, huvigrupid ja kultuurid ei lähene elule samamoodi.
Hindamine	Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Hinde saamiseks on vaja osaleda vähemalt 75% õppetundidest ning esitada kursuse lõpus essee, mille teema saab õpilane valida õpetaja poolt etteantud teemadest. Teemade loetelu ilmub Stuudiumisse kursuse alguseks.
Õppematerjalid	-

FLORISTIKA VÄLIPRAKTIKUM

Kursuse nimetus	FLORISTIKA VÄLIPRAKTIKUM
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Puuduvad
Lõimumine	Bioloogia, geograafia
Kursuse maht ja õppekorraldus	Kursus koosneb õpperetkedest loodusesse ja õppetundidest, iseseisvast juhendatud tööst. Kursusel osalemine eeldab õpilase omaosalust, mille suurus sõltub bussireisi maksumusest praktikumi toimumise ajal. Maksimaalselt 15 õpilast.
Õpetamise aeg	10.–12. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Kursuse käigus õpitakse tundma Eesti metsikute taimede liike (kuni 100 liiki), harjutatakse taimeliikide määramist. Lisaks saadakse ülevaade Eesti taimekooslustest ja võimalusel looduskaitse põhimõtetest. Kursuse käigus koostatakse herbarium (15-20 liiki) ja õpitakse taimeliikide ladinakeelseid nimetusi (kuni 30 liiki).</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u> Eesti metsikud taimeliigid. Taimeliikide määramine, eristamistunnused. Taimesüsteemaatika, taimede sugukonnad. Eesti taimekooslused, looduskaitse põhimõtted. Herbariumi koostamise põhimõtted. Taimeliikide ladinakeelsed nimetused.</p> <p><u>Praktilised tööd:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • herbariumi koostamine
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb looduses Eesti floora metsikuid (kodumaiseid) taimeliike (kuni 100 liiki); • teab taimeliikide peamisi eristamistunnuseid; • oskab kasutada taimemäärajaid, omab ülevaadet virtuaalsete määrajate kasutamisest; • on koostanud korrektse herbariumi 15–20-st (õpetaja otsusel) Eesti metsikust taimeliigist; • teab peast kuni 30 (õpetaja otsusel) taimeliigi ladinakeelset nimetust; • mõistab taimede rolli looduses ning seoseid teiste ökosüsteemi osadega; • omab ettekujutust taimeriigi mitmekesisusest ja liigilisest varieeruvusest Eestis; • seostab teoreetilisi bioloogiateadmisi praktikaga; • tunneb looduses Eesti erinevaid kooslusi.
Hindamine	<p>Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Hindamine toimub suulise arvestusena.</p> <p>Hindamise eelduseks on õppekäikudel osalemine ning hoolas liikide tundmaõppimine praktilal koostatud taimeliikide nimekirja põhjal. Mõjuva põhjuseta õppekäigust puudumine vm õpetaja korralduse täitmatajätmisel antakse õpilasele lisäülesanded – näiteks suurendatakse herbariseeritavate liikide hulka üle nõutava 30, vms.</p>

	<p>Arvestuse saamiseks tuleb ladiusalt määrata ja nimetada taimeliike looduses (kuni 100 liiki), millele lisanduvad ka ladinakeelsed liiginimetused (kuni 30 nimetust) ning herbariumi (kuni 30 herbaarlehte) korrektne koostamine.</p> <p>Herbariumi puhul hinnatakse selle korrektsust (sh taimede kuivatamise ja lehele paigutamise kvaliteeti), õigsust (liigi määramine, korrektsed nimetused liigile, kasvu- ja leiukoha andmed) ning nõutava hulga (30) herbaarlehtede olemasolu.</p>
Õppematerjalid	<p>Peamised õppematerjalid:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Taimeliikide määraja(d) ● Eesti e-Floora (http://efloora.ut.ee/efloora/e-Floora.html) <p>Lisamaterjalid:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● erialased teatmeteosed ja loodusajakirjad; ● internetimaterjalid (nt http://bio.edu.ee/taimed/); ● Key to Nature leheküljed (https://www.keytonature.eu/wiki/Estonia)

FOTOGRAAFIA

Kursuse nimetus	FOTOGRAAFIA
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Puuduvad
Kursuse maht ja õppekorraldus	35 (45-minutilist) iseseisva töö tundi.
Õpetamise aeg	10.–12. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Kursuse jooksul õpitakse iseseisvalt pildistama, kasutades kunstlikku ja loomulikku valgust. Tutvustatakse säri, iso ja ava määramist ning nende reguleerimist vastavalt soovitud tulemustele. Õpitakse kasutama fototehnikat vastavalt püstitatud eesmärkidele ning õpitakse ka portree pildistamise põhimõtteid. Samuti tutvutakse fotolavastuse ülesehituse põhimõtetega ning harjutatakse iseseisvalt fotolavastuse teostamist.</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u> Fotograafia suunad, nende erinevused ja sarnasused: pressifotograafia, loodusfotograafia, spordifotograafia, tootefoto jne. Valgus ning selle kasutamine: kunstlik valgus, looduslik e. loomulik valgus, kontravalgus jne. Kompositsioon fotograafias. Fotografeerimiseks vajalike vahendite tutvustus: kaamerad, objektiiivid, välklambid, statiivid jne. Säri ja säri komponendid, säri määramine. Portree pildistamine - teooria ja praktika. Fotostuudio tehnikaga tutvumine. Fotolavastus: fotolavastuse põhimõtted, ülesehitus, lihtsama fotolavastuse teostamine nii sise- kui ka välitingimustes. Mobiiliga pildistamise põhimõtted ja pilditöötlus.</p> <p><u>Praktilised tööd:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● pimekambris jäädvustatud foto; ● iso, ava ja säri määramine ette antud tingimustel; ● objektiivi erinevad fookuskaugused; ● objekti paigutamine pildile; ● töö perspektiiviga; ● valgusmaal; ● portree; ● fotolavastus; ● telefoni fotograafia.
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● oskab iseseisvalt pildistada, kasutades kunstlikku ja loomulikku valgust; ● oskab määrata säri, iso ja ava ning seda reguleerida vastavalt soovitud tulemusele; ● oskab kasutada fototehnikat vastavalt püstitatud eesmärkidele; ● teab portree pildistamise põhimõtteid ning oskab neid rakendada praktikasse; ● mõistab fotolavastuse ülesehituse põhimõtteid ning saab iseseisvalt hakkama lihtsama fotolavastuse teostamisega;

	<ul style="list-style-type: none"> • oskab kasutada oma telefoni pildistamiseks ja fototöötamiseks.
Hindamine	<p>Mitteeristav. Kõik iseseisvad tööd peavad olema tähtjaks esitatud ja positiivselt hinnatud.</p> <p>Osalemine vähemalt 75% tundidest.</p>
Õppematerjalid	<p>Peamised õppematerjalid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • õpetaja jagatud materjalid

GRAAFILINE DISAIN

Kursuse nimetus	GRAAFILINE DISAIN
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Puuduvad
Kursuse maht ja õppekorraldus	21 (75-minutilist) kontakttundi, mis jaguneb auditoorse õppe (loengud, seminarid) ja praktilise töö (ehitamine, programmeerimine, katsetamine) vahel.
Õpetamise aeg	10.–12. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Kursuse käigus tutvutakse erinevate graafilise kujunduse valdkondadega ja stiilidega.</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Luuakse erinevates tehnikates kujundusi erinevatele materjalidele (plakat, voldik, logodisain, pakend jms). • Kasutatakse nii digitaalseid kui ka analoogseid kunstitehnikaid (digitaalne maal, joonistus, foto; traditsiooniline maal, joonistus). Õpitakse vektor- ja pikselgraafikaprogrammide kasutamist. <p><u>Praktilised tööd:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • iseseisvad tööd
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab erinevust disaini ja kujundamise vahel; • oskab luua lihtsamaid kujundusi rakendades graafilise kujunduse baasvõtteid; • kasutab loovalt erinevaid kunstimeedie.
Hindamine	Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse esimeses sissekandes vastavate tööde arvu ning arvestuse kujunemise viisi. Hinde saamiseks on vaja esitada kõik arvestuslikud tööd enda parima soorituse kohaselt.
Õppematerjalid	<p>Peamised õppematerjalid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Graafiline disain: ülevaatluk ajalugu“, Richard Hollis • „Disain läbi aegade: tuntumate kunstivoolude ja stiilide rakendamine kaasaegses disainis“, Lakshmi Bhaskaran • „Graafilise disaini kool“, David Danber, Sheena Alvret, Anoki Casey

HISPAANIA KEEL JA KULTUUR I. A1 taseme 1. kursus

Kursuse nimetus	HISPAANIA KEEL JA KULTUUR I. A1 taseme 1. kursus
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Puuduvad
Lõimumine	Võõrkeeled, geograafia, ajalugu, kunstiained
Kursuse maht ja õppekorraldus	21 (75-minutilist) kontaktundi, mis jaguneb auditoorse õppe (seminarid) ja iseseisva töö vahel.
Õpetamise aeg	10.–12. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Esiplaanil on kuulamis-, lugemis- ja kõneoskuse arendamine ning õigete häälduharjumuste kujundamine. Tundides on põhirõhk suhtluskeelel, teeme palju paaris- ja grupidid ning mängu, kus saab keelt praktiseerida ja õpitut kinnistada. Tutvutakse põgusalt ka hispaaniakeelsete maade kultuuri, traditsioonide ja tavadega.</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u></p> <p><u>Praktilised tööd:</u></p>
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • saab aru õpetaja antud korraldustest ja lihtsatest, temale tuttavatest sõnadest ja lühitekstidest; • oskab tervitada ja hüvasti jätta, ennast ja oma kaaslast tutvustada, paluda ja tänada; • oskab ütelda oma vanust ja numbreid; • saab aru kirjalikest lühitööjuhenditest ja tuttava sõnavaraga lühitekstidest, oskab õige intonatsiooni, rõhu ja rütmiga lugeda õpitud dialooge ja lühijutte; • oskab kirjutada lihtsamaid lauseid ja juhendamisel lõpetada lauseid ja fraase; • on põgusalt tutvunud kahe hispaania keelt kõneleva riigi kultuuriga.
Hindamine	Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Kursuse koondhinde moodustavad kirjalikud tööd (kontrolltööd, tunnikontrollid jne), lühijutustused õpitud teemadel ja aktiivne osavõtt tunnist. Hinde saamiseks on vaja osaleda vähemalt 80% ainetundidest.
Õppematerjalid	Peamised õppematerjalid: <ul style="list-style-type: none"> • ¡Genial! Curso de español (Nivel A1); • õpetaja koostatud materjalid.

HISPAANIA KEEL JA KULTUUR II. A1 taseme 2. kursus

Kursuse nimetus	HISPAANIA KEEL JA KULTUUR II. A1 taseme 2. kursus
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Hispaania keel 1. kursus
Lõimumine	Võõrkeeled, sotsiaalsed, loodusained, kunstained ja valikkursused, karjäärivalik
Kursuse maht ja õppekorraldus	21 (75-minutilist) kontakttundi, mis jaguneb auditoorse õppe (seminarid) ja iseseisva töö vahel.
Õpetamise aeg	10.–12. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p>Kursuse lühikirjeldus: Esiplaanil on kuulamis-, lugemis- ja kõneoskuse arendamine ning õigete hääldusharjumuste kujundamine. Tundides on põhiohk suhtluskeelel, teeme palju paaris- ja gruppitööd ning mängu, kus saab keelt praktiseerida ja õpitut kinnistada. Tutvutakse põgusalt ka hispaaniakeelsete maade kultuuri, traditsioonide ja tavadega.</p> <p>Kursuse õppesisu: Praktilised tööd:</p>
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • saab aru temale tuttavatest sõnadest ja lühitekstidest; • oskab kirjeldada välimust ja iseloomu; • oskab lühidalt tutvustada oma perekonda, rääkida oma hobidest ning vabast ajast ja kirjeldada oma elukohta; • saab aru kirjalikest lühitööjuhenditest ja tuttava sõnavaraga lühitekstidest, oskab õige intonatsiooni, rõhu ja rütmiga lugeda õpitud dialooge ja lühijutte; • oskab kirjutada õpitud teemadel lihtsamaid lauseid ja juhendamisel lõpetada lauseid ja fraase; • on põgusalt tutvunud kolme hispaania keelt kõneleva riigi kultuuriga.
Hindamine	Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Kursuse koondhinde moodustavad kirjalikud tööd (kontrolltööd, tunnikontrollid jne), lühijutustused õpitud teemadel ja aktiivne osavõtt tunnist. Hinde saamiseks on vaja osaleda vähemalt 80% ainetundidest.
Õppematerjalid	<p>Peamised õppematerjalid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ¡Genial! Curso de español (Nivel A1); • õpetaja koostatud materjalid.

HISPAANIA KEEL JA KULTUUR III. A1 taseme 3. kursus

Kursuse nimetus	HISPAANIA KEEL JA KULTUUR III. A1 taseme 3. kursus
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Hispaania keel 1. ja 2. kursus
Lõimumine	Võõrkeeled, sotsiaalsed, loodusained, kunstained ja valikkursused, karjäärivalik
Kursuse maht ja õppekorraldus	21 (75-minutilist) kontakttundi, mis jaguneb auditoorse õppe (seminarid) ja iseseisva töö vahel.
Õpetamise aeg	10.–12. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p>Kursuse lühikirjeldus: Esiplaani on kuulamis-, lugemis- ja kõneoskuse arendamine ning õigete hääldusharjumuste kujundamine. Tundides on põhiohk suhtluskeelel, teeme palju paaris- ja gruppitööd ning mängu, kus saab keelt praktiseerida ja õpitut kinnistada. Tutvutakse põgusalt ka hispaaniakeelsete maade kultuuri, traditsioonide ja tavadelega.</p> <p>Kursuse õppesisu: Praktilised tööd:</p>
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • saab aru temale tuttavatest sõnadest ja lühitekstidest; • oskab õpitud sõnavara piires tellida toitu ja jooke; • oskab lühidalt rääkida oma päevast ja reisimisest • saab aru kirjalikest lühitööjuhenditest ja tuttava sõnavaraga lühitekstidest, oskab õige intonatsiooni, rõhu ja rütmiga lugeda õpitud dialooge ja lühijutte; • oskab kirjutada õpitud teemadel lihtsamaid lauseid ja juhendamisel lõpetada lauseid ja fraase; • on põgusalt tutvunud kolme hispaania keelt kõneleva riigi kultuuriga.
Hindamine	Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Kursuse koondhinde moodustavad kirjalikud tööd (kontrolltööd, tunnikontrollid jne), lühijutustused õpitud teemadel ja aktiivne osavõtt tunnist. Hinde saamiseks on vaja osaleda vähemalt 80% ainetundidest.
Õppematerjalid	Peamised õppematerjalid: <ul style="list-style-type: none"> • ¡Genial! Curso de español (Nivel A1); • õpetaja koostatud materjalid.

IGAPÄEVANE INSENERIA KODUKESKKONNA NÄITEL

Kursuse nimetus	IGAPÄEVANE INSENERIA KODUKESKKONNA NÄITEL
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Puuduvad
Lõimumine	Matemaatika füüsika, loovusained
Kursuse maht ja õppekorraldus	35 (45-minutilist) kontakttundi. Kursuse alguses tutvustab õpetaja kursusel käsitlevaid konkreetseid õpivorme ja mahte.
Õpetamise aeg	10.–12. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Kursusel on rõhk praktiliste, igapäevaste probleemide märkamisel ja lahendamisel, eesmärgiga aidata tulevikus olla oma kodule, selle tehnosüsteemidele ja kodusele varale (nt tööriistad, sõidukid) teadlikum, ettevaatlikum ja säästlikum omanik ja kasutaja.</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u> Ohutus, tööriistad, kinnitusvahendid, kodune kohtvõrk (LAN), valgusallikad, elektrisüsteem, vooluallikad, hooldus- ja remonditööd, mootorsõidukid, energiasäästlikku sja soojapidavus, päikeseenergia. Vastavalt ajalistele võimalustele ning õpilaste huvidetele ja tasemele võib teemasid lisanduda, ära jääda või muude vastu vahetuda.</p> <p><u>Praktilised tööd:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Kodukeskkonna riskianalüüsi koostamine. • Kodukeskkonnas kinnitusvahendite tuvastamine. • Koduse kohtvõrgu korrastamine ja seadistamine, <i>patch</i> kaabli koostamine. • Valgusallikate tüübi määramine. • Elektrisüsteemi uurimine ja tarbimise kitsaskohtade arvutuslik leidmine. • Keemiliste vooluallikate kasutamine ja akude laadimine. • Mootorsõiduki kasutajataseme kontroll ja hooldus. • Kodu küttevajaduse arvutuslik hindamine. • Päikeseelektri kasutuselevõtu võimaluste hindamine.
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab rakendada koolis omandatud füüsika ja matemaatika teadmisi praktiliste probleemide lahendamiseks, • oskab märgata ja vähendada füüsilisi riske koduses keskkonnas; • oskab olla teadlik ja säästlik koduste tehnosüsteemide kasutamisel; • oskab teha kergemaid koduseid hooldus- ja haldustöid.
Hindamine	Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Õpetaja täpsustab õppe-infosüsteemis kursuse esimeses sissekandes vastavate tööde arvu ning hinde kujunemise viisi.
Õppematerjalid	Kõik vajalikud õppematerjalid on Stuudiumis viidatud Tera ja/või Drive'i kaustas

INGLISE KEELE PRAKTIKUM

Kursuse nimetus	INGLISE KEELE PRAKTIKUM
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Inglise keel I–VIII
Õpetamise aeg	12. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Kursuse käigus õpilane tutvub põhjalikult inglise keele riigieksami tüüpülesannetega, arendades oma lugemis-, kirjutamis-, rääkimis- ja kuulamisoskusi vilunud keelekasutaja tasemel.</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u> Kursusel harjutatakse inglise keele B2 keeletaseme teadmisi kontrollivate lugemis-, kirjutamis-, rääkimis- ja kuulamisülesannete tegemist. Sooritatakse inglise keele riigieksami kirjalik ja suuline osa. Kirjutatakse sobivat keeleregistrit rakendades ametlik kiri (<i>a formal letter</i>), essee ja aruanne (<i>a report</i>). Kursuse lõpus tehakse kirjalik hindeline töö, mille maht ei ületa nelja lehekülge ja mille sisu hõlmab lausestruktuure ja inglise keele riigieksami kirjutamisülesannete edukaks sooritamiseks vajalikke keeleteadmisi.</p> <p><u>Praktilised tööd:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● ametliku kirja kirjutamine ● essee ● aruanne ● riigieksami ülesannete lahendamine
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● on tutvunud põhjalikult inglise keele riigieksami eksami formaadi ja tüüpülesannetega; ● mõistab konkreetsel või abstraktsel teemal keerukate tekstide ning mõttevahetuse tuuma ja tabab olulised detailid; ● oskab selgitada oma vaatenurka ja analüüsida suhtlussituatsioonis kuuldud või tekstist loetud seisukohtade tugevaid ja nõrku külgi. Oskab ladiusalt, detailselt ja asjakohaselt kirjeldada piltidel kujutatud olukordi ning neid võrrelda; ● kirjutab erineva otstarbega sidusaid ja loogilisi tekste.
Hindamine	Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Positiivse hinnangu saamiseks on õpilasel vaja osaleda vähemalt 75% tundidest ja edukalt sooritada kolm hindelist tööd, milleks on inglise keele riigieksami kolm kirjutamisülesannet.
Õppematerjalid	<p>Peamised õppematerjalid:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Harno inglise keele riigieksami materjalid: https://innovesa.sharepoint.com/sites/SA_Innove_testide_keskus/Shared%20Documents/Forms/AllItems.aspx?id=%2Fsites%2FSA%5FInnove%5Ftestide%5Fkeskus%2FShared%20Documents%2FRiigieksamid%2FInglise%20keel&p=true&ga=1

ITAALIA KEEL JA KULTUUR I

Kursuse nimetus	ITAALIA KEEL JA KULTUUR I
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Puuduvad
Lõimumine	Ajalugu, ühiskonnaõpetus
Kursuse maht ja õppekorraldus	21 (75-minutilist) kontakttundi, mis on auditoorse õppe vormis. Kursuse alguses tutvustab õpetaja kursusel käsitlevaid konkreetseid õpivorme ja mahte.
Õpetamise aeg	10.–12. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Kursuse käigus õpilane õpib itaalia keele tähtede hääldust, baassõnu ja -väljendeid A0 tasemel. Lisaks omandab õpilane teadmisi Itaalia kultuuri kohta ning õpib valmistama paari Itaalia traditsioonilist toitu.</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u> Kursusel õpitakse järgmisi teemasid: tähestik, tervitused, ennast tutvustamine, numbrid 1–100, erinevate tähtede hääldused, nädalapäevad, rahvused, tegusõnad „olema“ ja „omama“ ja nende eitus, toidud, ainsuse ja mitmuse moodustamine, nais- ja meessoos moodustamine.</p> <p><u>Praktilised tööd:</u> Kursusel valmistame tiramisu ja lasanje, rühmatöö formaadis tehakse valmis muusikateemalise esitluse, lisaks toimuvad arutelud.</p>
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● oskab itaalia keele sõnu õigesti hääldada; ● oskab ennast ja oma peret lühidalt tutvustada itaalia keeles; ● teab numbreid ja nädalapäevi itaalia keeles; ● teab riikide ja rahvuste nimesid itaalia keeles; ● oskab pöörata ja kasutada tegusõnu „essere“ (olema) ja „avere“ (omama); ● on saanud aimu Itaalia igapäevaelust ja kultuurist; ● oskab valmistada <i>Tiramisu</i>'t ja <i>Lasagna</i>'t.
Hindamine	Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Hinde saamiseks on vaja osaleda vähemalt 80% õppetundidest. Kui õpilane on mõjuvatel põhjustel puudunud rohkem, siis peab hinde saamiseks esitama kirjaliku või suulise töö.
Õppematerjalid	<p>Peamised õppematerjalid:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● „Facile A0“, „Giallo Zafferano“, ● õpetaja poolt ettevalmistatud tunnimaterjalid, ● internet.

ITAALIA KEEL JA KULTUUR II

Kursuse nimetus	ITAALIA KEEL JA KULTUUR II
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Itaalia keel ja kultuur I
Lõimumine	Ajalugu, ühiskonnaõpetus
Kursuse maht ja õppekorraldus	21 (75-minutilist) kontakttundi, mis on auditoorse õppe vormis. Kursuse alguses tutvustab õpetaja kursusel käsitlevaid konkreetseid õpivorme ja mahte.
Õpetamise aeg	10.–12. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Kursuse käigus õpilane õpib itaalia keele tähtede hääldust, baassõnu ja -väljendeid. Lisaks omastab õpilane teadmisi Itaalia kultuuri kohta ning õpib valmistama paar Itaalia traditsioonilist toitu.</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u> Kursusel õpitakse järgmisi teemasid: „<i>avere bisogno</i>“ ja „<i>avere voglia</i>“, nais- ja meessoos moodustamine, ainsuse ja mitmuse moodustamine, määrased ja umbmäärased artiklid, „<i>are</i>“- , „<i>ere</i>“- ja „<i>ire</i>“-ga lõppevad tegusõnad,</p> <p><u>Praktilised tööd:</u> Kursusel valmistame erinevad pastad ja <i>crostata</i>, lisaks toimuvad arutelud ja rühmatööd.</p>
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • saab aru temale tuttavatest sõnadest ja lühitekstidest; • teab nimisõnade ainsuse ja mitmuse reegleid; • oskab tegusõna „<i>essere</i>“ ja „<i>avere</i>“ eitavaid vorme kasutada; • teab kuude nimetusi itaalia keeles; • teab tüüpilisemaid omadussõnu itaalia keeles ja oskab neid mitmusesse panna; • teab tüüpilisemaid riideesemete nimetusi itaalia keeles; • oskab kirjutada õpitud teemadel lihtsamaid lauseid ja juhendamisel lõpetada lauseid ja fraase; • on saanud suurema aimu Itaalia igapäevaelust ja kultuurist; • oskab valmistada pastat ja <i>crostatat</i>.
Hindamine	Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Hinde saamiseks on vaja osaleda vähemalt 80% õppetundidest. Kui õpilane on mõjuvatel põhjustel puudunud rohkem, siis peab hinde saamiseks esitama kirjaliku või suulise töö.
Õppematerjalid	<p>Peamised õppematerjalid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Facile A0-A1“, „Giallo Zafferano“, • õpetaja poolt ettevalmistatud tunnimaterjalid, • internet

ITAALIA KEEL JA KULTUUR III

Kursuse nimetus	ITAALIA KEEL JA KULTUUR III
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Itaalia keel ja kultuur I ja II
Lõimumine	Ajalugu, ühiskonnaõpetus
Kursuse maht ja õppekorraldus	21 (75-minutilist) kontakttundi, mis on auditoorse õppe vormis. Kursuse alguses tutvustab õpetaja kursusel käsitlevaid konkreetseid õpivorme ja mahte.
Õpetamise aeg	10.–12. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Kursuse käigus õpilane õpib itaalia keele tähtede hääldust, baassõnu ja -väljendeid. Lisaks omastab õpilane teadmisi Itaalia kultuuri kohta ning õpib valmistama paar Itaalia traditsioonilist toitu.</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u> Kursusel korratakse süvitsi eelmistel kursustel õpitud materjali. Lisaks õpitakse järgmisi teemasid: küsisõnad, lausete moodustamine, tegusõna „stare“.</p> <p><u>Praktilised tööd:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● erinevate pitsade valmistamine, ● kunstiteemalise esitluse koostamine, ● minitunni esitamine, ● arutelud.
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● on omandanud laiema sõnavara itaalia keeles; ● teab tüüpilisemaid <i>-are</i>, <i>-ere</i> ja <i>-ire</i>’ga lõppevaid tegusõnu ja oskab neid õigesti pöörata; ● oskab küsisõnu õigesti kasutada; ● oskab lühidalt rääkida oma päevast ja reisimisest; ● on saanud suurema aimu Itaalia igapäevaelust, kultuurist ja ajaloost; ● oskab valmistada pitsat.
Hindamine	Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Hinde saamiseks on vaja osaleda vähemalt 80% õppetundidest. Kui õpilane on mõjuvatel põhjustel puudunud rohkem, siis peab hinde saamiseks esitama kirjaliku või suulise töö.
Õppematerjalid	<p>Peamised õppematerjalid:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● „Facile A1“, „Giallo Zafferano“, ● õpetaja poolt ettevalmistatud tunnimaterjalid, ● internet

KOOLIAJALEHE PROHVET VÄLJAANDMINE

Kursuse nimetus	KOOLIAJALEHE PROHVET VÄLJAANDMINE
Eelduskursused	Puuduvad
Kursuse maht ja õppekorraldus	Kooliajalehe toimetus tegutseb kogu õppeaasta kestel. Koolileht ilmub 8 korda õppeaasta jooksul.
Õpetamise aeg	10.–12. klass
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Prohvet annab õpilasele võimaluse kasutada oma häält ning suunata TKH õpilasi ja õpetajaid mõtlema olulistele teemadele. Võimalusel korraldatakse õppekäike inspireerivatesse meediategevusega seotud asutustesse.</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Olulisemad meediažanrid (uudis, reportaaž, intervjuu, arvamus). ● Kvaliteetajakirjanduse ja meelelahutusajakirjanduse erinevused. ● Oma seisukoha eetiline ja asjakohane sõnastamine. ● Autoripositsioon, infoallikad ja nende usaldusväärsus. ● Fakti ja arvamuse eristamine. ● Koostöö ja kommunikatsioon. <p><u>Praktilised tööd:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● artiklite kirjutamine, ● individuaaltööd, ● 8 lehenumbri väljaandmine, ● sotsiaalmeediasse postituste tegemine.
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● arendab julgust märgata ja tõstatada talle olulisi teemasid; ● tunneb intervjueerimise põhitõdesid ja kasutab neid praktikas; ● kajastab koolielu erinevate meediavahendite abil; ● töötab tiimis ja väärtustab erinevaid rolle; ● saab kogemuse vastutusest; ● arendab eneseväljendusoskust; ● järgib kirjutades eesti õigekirja aluseid ja põhireegleid; ● teeb info ja arutluskäikude põhjal kokkuvõtet; ● oskab kirjutada arvamustlugu ja retsensiooni, vältides plagiaati; ● mõistab ajakirjanduse võimalusi ja keerukusi; ● loob TKH koolimeedia visiooni.
Hindamine	Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Hinde saamiseks tuleb tuleb osaleda aktiivselt koosolekutel ning panustada vähemalt nelja põhilehe ilmumisse.
Õppematerjalid	Vajalik on Google Drive'i ja Canva kasutamise oskus.

KULTUURILOOLISED RÄNNAKUD

Kursuse nimetus	KULTUURILOOLISED RÄNNAKUD
Staatuse	Valikkursus
Eelduskursused	Puuduvad
Lõimumine	Ajalugu, kunst, ühiskonnaõpetus, kirjandus, geograafia, bioloogia
Kursuse maht ja õppekorraldus	Kursus koosneb õpperetkedest ühes valitud Eesti maakonnas, kus tutvutakse selle kultuuriliste, looduslike ja ajalooliste eripäradega. Kursus on praktilise suunitlusega. Minimaalne kursusel osalejate arv 12 õpilast. Kursusel osalemine eeldab õpilase omaosalust, mille suurus sõltub väljasõidul planeeritud tegevustest ja on varieeruv. Õpilast teavitatakse omaosaluse suurusel enne valikkursusele registreerimist.
Õpetamise aeg	10.–12. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu, praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Kursus koosneb õpperetkedest ühes valitud Eesti maakonnas, kus tutvutakse selle kultuuriliste, looduslike ja ajalooliste eripäradega. Kursus on praktilise suunitlusega, toimudes kahe kuni kolme õppepäeva jooksul ööbimisega.</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● juurutatakse eneses liikumisharrastust; ● ärgitatakse huvi eesti kultuuri ja ajaloo vastu; ● tutvutakse kultuurilooliste vaatamisväärsustega; ● arutletakse Eesti ühiskonna-, loodus- ja kultuurinähtuste üle; ● väärtustatakse kultuuripärandit ja selle hoidmine muutuks tema „südameasjaks“; ● väärtustatakse ühe piirkondliku identiteedi tugevust. <p><u>Praktilised tööd:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● ühistegevustes osalemine, ● grupiarutelud.
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● on arendanud silmaringi ühe Eesti maakonna oluliste (õppe)asutuste ja esindajate osas; ● on tutvunud eesti kultuuri, loodust, majandust, pärimust edendavate organisatsioonidega ning teab nende eripärasid; ● mõistab ühe Eesti maakonna ühiskondlikku, loodusvaralist, majanduslikku, ajaloolist ja kultuurilist tähtsust; ● oskab ennast analüüsida ja seostada konkreetse valdkonna tegevusega; ● teeb järeldusi karjäärivõimaluste kohta.
Hindamine	Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Aktiivne osavõtt.
Õppematerjalid	Vajalikud ilmale vastavad spordiriided ja -jalanõud, telefon.

LIIKUMINE VÄLISTINGIMUSTES

Kursuse nimetus	LIIKUMINE VÄLISTINGIMUSTES
Eelduskursused	Puuduvad
Staatust	Valikkursus
Lõimumine	Kehaline kasvatus, infotehnoloogia, geograafia, inimese- ja terviseõpetus, keskkonnakaitse
Kursuse maht ja õppekorraldus	21 75-minutilist tundi, mis jaguneb auditoorse õppe (loengud, seminarid) ja praktilise töö (nt liikumine väljas) vahel.
Õpetamise aeg	10.–12. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Kursuse käigus õpilane mõistab väljas liikumise tähtsust ja selle soodsat mõju tervisele, omandades samal ajal uusi teadmisi ja oskusi väljas liikumise ohutuks harrastamiseks.</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● tugevdab tervist ja organismi väljas liikumisel; ● arendab keskkonnateadlikku käitumist väljas liikumisel; ● kasutab sportimisel kaasaegseid tehnoloogilisi vahendeid: äpid, spordikellad. ● tutvub erinevate õues liikumise viisidega ja selleks kasutatavate vahenditega. <p><u>Praktilised tööd:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● väljas liikumise ülesanded, ● osaleb ühel rahvaspordi üritusel, ● iseseisev töö.
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● analüüsib väljas liikumise organismi karastavat, tervist tugevdavat, töövõimet parandavat ja taastavat mõju; ● seab eesmärgid, pakub vahendeid ja võimalusi väljas liikumiseks, et tugevdada enda tervist ning suurendada kehalist aktiivsust; ● parandab kehalise kasvatusel kohustuslikel kursustel omandatud (väljas liikumiseks kasutatavaid) motoorseid oskusi; ● õpib sooritama ühte uut väljas liikumise viisi; ● kinnistab väljas liikumise ohutus- ja hügieeninõuetega seotud teadmisi; ● teab, kuidas käituda väljas juhtuda võivate õnnetusjuhtumite (traumade, külmumise jms) puhul; ● teeb spordialade õppimise ja kehalise treeningu ajal koostööd kaaslastega, abistades, julgustades ning juhendades neid; ● osaleb aktiivselt tundides; ● leiab endale sobiva väljas liikumise viisi ja harrastab seda ka väljaspool kehalise kasvatusel tunde; ● väärtustab kehakultuuri rahvusliku ja rahvusvahelise kultuuri osana; ● hindab keskkonda ning suhtub sellesse säästvalt; ● tunneb looduses liikumist reguleerivaid seadusi;

	<ul style="list-style-type: none"> kõike eelnevalt kokkuvõttes (kõik eelnev on seda punkti toetav) – tunneb mõnu liikumisest ning teab ja oskab kasutada selleks erinevaid vahendeid ning meetodeid.
Hindamine	Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Hinde saamiseks on vajalik: <ul style="list-style-type: none"> osaleda mõnel rahvaspordi(e-)üritusel; osata kasutada mõnda liikumist soodustavat ja seda hindavat telefoni rakendust; olla tubli ja aktiivne.
Õppematerjalid	Peamised õppematerjalid: <ul style="list-style-type: none"> MOBO, Actionbound kodulehed; TAI (Tervise Arengu Instituut) õppematerjalid.

LOOVUS JA MODELLEERIMINE

Kursuse nimetus	LOOVUS JA MODELLEERIMINE
Eelduskursused	Puuduvad
Lõimumine	Kursuse käigus leiame seoseid ajaloo ja matemaatikaga.
Kursuse maht ja õppekorraldus	21 (75-minutilist) kontakttundi, mis on praktilised ja jagunevad võrdselt savi modelleerimise ning paberi modelleerimise vahel.
Õpetamise aeg	10.–12. klass
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Kursus arendab õpilase käelist osavust, ruumilist mõtlemist ja materjali tunnetust. Kursusel osaleja tasub materjali kulu, mis on 5 €. Tasu lisatakse õpilase õppemaksu arvele. Õpilane saab kursuse käigus loodud esemed endale.</p> <p><u>Kursuse õppesisu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> valmistatakse erinevates tehnikates keraamilisi esemeid. valmistatakse erinevates tehnikates paberskulptuure. <p><u>Praktilised tööd:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> keraamiliste esemete valmistamine, paberskulptuuride tegemine, näituse ülespanek.
Kursuse õpitulemused	Kursuse lõpus õpilane: <ul style="list-style-type: none"> on saanud teadmised erinevatest savidest, angoobidest ja glasuuridest ning tunneb lihtsamaid keraamika modelleerimise ja dekoreerimise tehnikaid; oskab luua keraamilisi esemeid. õpib tegevuse käigus tundma paberi erinevaid omadusi, teab, mis on paberi grammkaal, kiudude suund ja koostis. Sellest tulenevalt oskab valida sobivad töövahendid ja võtted paberi modelleerimiseks. omandab praktilise töö käigus mitmeid erinevaid tehnikaid, nagu näiteks: voltimine, lõikamine, rebimine, painutamine, kortsutamine. loob pabervorme nii individuaalselt kui ka grupitöös.
Hindamine	Mitmeeristav (arvestatud/mittearvestatud). Hinde saamiseks on vaja kohal käia vähemalt 75% tundidest ja sooritada tunnis ettenähtud tööd.

Õppematerjalid	Kursuse õppematerjalid jagatakse tundides.
-----------------------	--

MEEDIA JA KOMMUNIKATSIOON

Kursuse nimetus	MEEDIA JA KOMMUNIKATSIOON
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Puuduvad
Lõimumine	Meedia ja mõjutamine, ühiskonnaõpetus
Kursuse maht ja õppekorraldus	35 (45-mkusinutilist) kontakttundi. Kursuse alguses tutvustab õpetaja kursusel käsitlevaid konkreetseid õpivorme ja mahte.
Õpetamise aeg	10.–12. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Kursuse käigus omandatakse teadmised ja oskused kaasaegsel meediamaastikul toimetamiseks. Omandatakse arusaam informatsioonist ja suhete loomisest. Õpitakse sõnumeid looma ning turvalise meediatarbimise oskused.</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u> Interneti roll kaasaegse maailma toimimisel. Demokraatia ja vaba sõna. Digitaalne kommunikatsioon. Eesti digitaalne infrastruktuur kui võimalus e-riigi tekkimiseks. Sotsiaalse meedia iseloom ja võimalused. Massimeedia iseloom ja võimalused. Küberturvalisus ja küberkiusamine. Küberhügieen. Juhitud kommunikatsioon. Organisatsioonikommunikatsioon. Pressiteenistused ja pressiüritused. Pressiteated ja uudised. Sõnumite formuleerimine. Informatsiooni roll suhete loomisel.</p> <p><u>Praktilised tööd:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Iseseisev töö: essee sõnavabadusest.
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • mõistab erinevaid protsesse meediamaastikul; • oskab turvaliselt käituda kaasaegsel meediamaastikul; • oskab sõnastada oma sõnumeid; • oskab eristada massimeediat ja sotsiaalset meediat; • oskab kirjutada pressiteadet ja uudist; • tunneb erinevate sotsiaalse meedia kanalite iseloomu; • teab digitaalse kommunikatsiooni võimalusi.
Hindamine	<p>Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Arvestuse saamiseks vajalik osaleda tundides ja kirjutada essee.</p> <p>Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse esimeses sissekandes vastavate tööde arvu ning arvestuse kujunemise viisi.</p>
Õppematerjalid	<p>Peamised õppematerjalid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • https://kool.digiabi.ee/toode/e-raamat-turvaline-internet-digimaailma-teejuht/ <p>Lisamaterjalid: õpetaja antud materjalid</p>

PROJEKTÕPE

Kursuse nimetus	PROJEKTÕPE
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Puuduvad
Kursuse maht ja õppekorraldus	35 (45-minutilist) iseseisva töö tundi.
Õpetamise aeg	10.–12. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p>Kursuse lühikirjeldus: Valikkursus „Projektõpe“ toetab riikliku õppekava läbivat teemat „Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus“ ning riiklikus õppekavas viidatud pädevuste arengut.</p> <p>Kursuse õppesisu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Projektiidee sõnastamine, eesmärgi püstitamine, tegevuste loetelu koostamine, vastutusvaldkondade jagamine. • Projekti elluviimine. • Projekti analüüsimine, tagasiside ja hinnang, tulemuste presenteerimine. <p>Praktilised tööd:</p> <ul style="list-style-type: none"> • eneseanalüüsi koostamine ja esitamine
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • omab just õpilasele meeldivas valdkonnas (kaunid kunstid, majandus, töökogemus, vabatahtlik töö, sport, keskkond, sotsiaalvaldkond, rahvusvahelised suhted, meedia) positiivset kogemust kodanikualgatusliku projekti elluviimisel; • arendab ettevõtlikkust, mis on inimest iseloomustav ning tema käitumist suunav hoiakute kogum; • oskab tulemuse saavutamiseks rakendada meeskonnatöö võtteid; • arendab loovust ja süsteemset mõtlemist; • omab projektis osalemise ja/või projektijuhtimise kogemust; • mõistab, et koostöö tulemus sõltub iga osaleja panusest; • on viinud läbi oma lemmikvaldkonnas ühe koolile või ühiskonnale vajaliku projekti.
Hindamine	Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Klassijuhatajatunnis presenteerib õpilane läbi viidud projekti ning analüüsib riiklikus õppekavas esitatud pädevuste arengut. Enne kursuse arvestamist kooskõlastatakse projekti sobivus õppejuhiga. Reeglina saab ühes valdkonnas arvestada ühe kursuse kooliastme jooksul.
Õppematerjalid	-

RIIGIKAITSE II: VÄLILAAGER

Kursuse nimetus	RIIGIKAITSE II: VÄLILAAGER
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Riigikaitse I
Lõimumine	Kõiki gümnaasiumis õpitud ained, mida saab praktilise õppega välilaagris siduda: bioloogia, kehaline kasvatus, füüsika, matemaatika, geograafia, inimeseõpetus jt
Kursuse maht ja õppekorraldus	35 (45-minutilist) tundi. Praktilised õppused.
Õpetamise aeg	11. klassis
Kursuse lühikirjeldus õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Kursuse käigus õpitakse tundma üksikvõitleja ja rühma varustust, selle otstarvet, praktilist kasutamist ning hooldamist. Harjutatakse erinevaid liikumisviise üksuse koosseisus ja üksikvõitlejana ümberpaiknemise korral, kasutatakse käemärke ja tegevusi nende järgi. Harjutatakse üksuse majutuse korraldamist välitingimustes, paiknemisala ettevalmistamist, telkide püstitamist, söögi- ja hügieenialade ettevalmistamist. Harjutatakse toitlustamise korraldamist välitingimustes koos sooja toidu ettevalmistamise ja 24h kuivtoidupakkide kasutamisega. Harjutatakse kaardi ja kompassi tundmist vähe- ja keskmiselt liigendatud maastikul, oma asukoha määramist, kauguste määramist ning objektidele osutamist erineval maastikul ja erinevas valguses. Harjutatakse erinevaid moondamise ja varjatud liikumise võimalusi. Õpitakse tundma, miks on asjad erinevas keskkonnas ja valguses nähtavad. Harjutatakse üldisi esmaabivõtteid ja elustamist ning õpitakse tundma välioludes ellujäämise põhitõdesid. Õpitakse tundma Eesti kaitseväes kasutusel olevaid käsitulirelvi. Harjutatakse automaadi käsitlemist ning erinevaid laskeasendeid. Õpitakse tundma ohutushoidu. Õpitakse tundma tegutsemist erinevate ohtude korral ja kasutama esmaseid kaitsevahendeid.</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u> Rännak üksuse koosseisus ja üksikvõitleja liikumine maastikul. Välilaagri rajamine ja eluolu välitingimustes. Orienteerumine maastikul. Varjumine ja varjatud liikumine maastikul. Esmaabi välitingimustes. Relvaõpe, laskeasjandus ja ohutushoid. Osaletakse praktilisel laskeharjutusel juhendaja kontrolli all. Kodanikukaitse.</p> <p><u>Praktilised tööd:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • välilaagris osalemine ja sealsete korralduste täitmine
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tegutseb ühtse meeskonnana organiseeritult jao ja rühma koosseisus; • saab aru sõjaväelisest rivikorrast ning oskab esmaseid rivivõtteid paigal ja liikumisel kolonnis; • tunneb ning oskab õpilane kasutada üksikvõitleja ja allüksuse üldvarustust ning teab selle otstarvet; • tunneb kaitseväelist rutiini ja päevaplaani;

	<ul style="list-style-type: none"> ● täidab erinevaid ülesandeid välitingimustes jao koosseisus majutusala rajades; ● valmistab ette ja lõpetab väljaõppelaagri, vähendades väljaõppe tegevuse mõju loodusele, sh hoides ära reostuse ja metsatulekahju; ● tunneb keskkonnakaitse põhimõtteid välitingimustes majutust korraldades; ● tunneb ning täidab õpilane välitingimustes toitlustamise ja hügieeni reegleid; ● orienteerub kaardi ja kompassi järgi vähe- ja keskmiselt liigendatud maastikul; ● määrab kaardil direktsiooninurga, maastikul kompassi järgi asimuudi ja kaitseväe kaardil UTMi koordinaate; ● orienteerib maastikul kompassi järgi kaardi ning liigub mööda etteantud marsruuti; ● tunneb õist orienteerumist piiravaid tegureid; ● orienteerub kaardi ja kompassi järgi vähe- ja keskmiselt liigendatud maastikul; ● määrab kaardil direktsiooninurga, maastikul kompassi järgi asimuudi ja kaitseväe kaardil UTMi koordinaate; ● orienteerib maastikul kompassi järgi kaardi ning liigub mööda etteantud marsruuti; ● tunneb õist orienteerumist piiravaid tegureid; ● oskab õpilane liikuda päeval ja öösel jalgsi rännakukolonnis ning üksikvõitlejana maastikul; ● tunneb ja kasutab peamisi moondamise ning varjatud liikumise võimalusi erineval maastikul ja erinevas valguses; ● oskab tegutseda hädaolukorras; tunneb ja kasutab üldiseid esmaabivõtteid, elustamise põhimõtteid ning välioludes ellujäämist; oskab kutsuda abi; ● teab ja oskab kasutada erinevaid kannatanu transportimise võtteid; ● tunneb võimalikke käepäraseid ja meditsiinilisi abivahendeid ning oskab neid kasutada; oskab anda esmaabi erakorraliste haiguste ja mürgistuste korral ning traumakannatanule; ● tunneb ning järgib relvadega ümberkäimise ohutuseeskirju ja -nõudeid; ● võtab iseseisvalt laskeasendeid ja kasutab õiget päästmistehnikat; ● käitub lasketiirus turvaliselt laskmiskäskluste järgi; ● sooritab ohutult tiirulaskmise praktilisi harjutusi juhendaja kontrolli all; ● oskab hinnata ohte ning käituda erinevate ohtude korral: tuleoht, mürkaineoht, radiatsioonioht ja plahvatusohtlikest esemetest tingitud oht; ● kasutab esmaseid kaitse- ja tulekustutusvahendeid.
--	--

Hindamine	Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Õpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse esimeses sissekandes hinnatavate tööde arvu ja viisi.
Õppematerjalid	Õpetaja ettevalmistatud materjalid.

ROBOOTIKA ALGAJATELE

Kursuse nimetus	ROBOOTIKA ALGAJATELE
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Puuduvad
Lõimumine	Matemaatika, keeled, füüsika
Kursuse maht ja õppekorraldus	35 (45-minutilist) kontakttundi. Kursuse alguses tutvustab õpetaja kursusel käsitlevaid konkreetseid õpivorme ja mahte.
Õpetamise aeg	10.–12. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Kursusel antakse algteadmised ja -oskused elektroonikakomponentide ja mikrokontrollerite kasutamiseks ning viimaste programmeerimiseks. Kursuse käigus valmib robot, mis on võimeline ruumis kokkupõrgeteta liikuma ning ühte õpilase valitud lisafunktsiooni täitma.</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u> Arduino mikrokontrollerid ja nende programmeerimine; sisendid, väljundid, PWM juhtimine. Programmeerimine (rõhuga Arduino C keelel), muutujad, andmetüübid, tingimuslauseid. Digitaalne suhtlus jadapordi kaudu. Tajurid (valgus, kaugus, heli jt) ja täiturid (valgusdiodid, servomootorid jt). Alalisvoolumootorid ja nende juhtimine. Roboti mehaaniline koostamine. Elektriskeemid ja nende lugemine. Multimeetri kasutamine. Elektroonikakomponentide ühendamine ja lihtsamad jootmistööd. Roboti programmeerimine, veaotsing ja täiustamine.</p> <p><u>Praktilised tööd:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Arduino mikrokontrolleri ühendamine (võimalusel isikliku arvutiga, programmi pealelaadimine. • Arduino kaudu täituri juhtimine arvutist. • Tajurite mõõtetulemuste saatmine arvutisse jadapordi kaudu. • Roboti monteerimine ja seda juhtiva Arduino programmeerimine.
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • on tutvunud erinevate elektroonikakomponentidega ja mikrokontrolleritega ning oskab neid kasutada; • teab elektroonikakomponentide kasutamise ja käsitlemisega seotud ohtusid endale ja elektroonikaseadmetele (liigpinge, staatiline elekter); • oskab Arduino mikrokontrollereid programmeerida; • oskab kasutada elektroonilisi mõõteriistu; • oskab otsida põhjusi, miks seade ei tööta nagu peaks (<i>troubleshooting</i>); • on ehitanud ja programmeerinud roboti, mis on võimeline ruumis kokkupõrgeteta liikuma ning ühte õpilase valitud lisafunktsiooni täitma.
Hindamine	Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse esimeses sissekandes vastavate tööde arvu ning arvestuse kujunemise viisi.

Õppematerjalid	Internetimaterjalid komponentide tootjalt (Arduino dokumentatsioon) ja kasutajatelt (juhendmaterjalid ja näited valdkonna entusiastidelt).
-----------------------	--

ROBOOTIKA EDASIJÕUDNUTELE

Kursuse nimetus	ROBOOTIKA EDASIJÕUDNUTELE
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Robotika algajatele, sissejuhatus programmeerimisse
Lõimumine	Matemaatika, keeled, füüsika
Kursuse maht ja õppekorraldus	35 (45-minutilist) kontakttundi. Kursuse alguses tutvustab õpetaja kursusel käsitlevaid konkreetseid õpivorme ja mahte.
Õpetamise aeg	10.–12. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Kursusel antakse põhjalikumad teadmised ja oskused elektroonikakomponentide ja mikrokontrollerite kasutamiseks ning viimaste programmeerimiseks. Kursuse käigus valmib robot, mis on võimeline ruumis kaamera, lidari vmt 2D või 3D tajuri info reaajas analüüsimise toel kokkupõrgeteta liikuma ning edastab infot füüsilise ümbruse kohta (nn radaripilt) juhtmevaba suhtluse teel arvutisse.</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u> Arduino mikrokontrollerid ja nende programmeerimine; sisendid, väljundid, PWM juhtimine. Raspberry Pi ja teised ühe-plaadi-arvutid, nende kasutamine. Programmeerimine (Arduino C, Python jt asjakohastes keeltes vastavalt kasutatavale kontrollerile), muutujad, andmetüübid, tingimuslauseid. Digitaalne suhtlus jadapordi kaudu nii juhtmega kui juhtmevaba sidemooduli vahendusel. Tajurid (kaamera, lidar vmt) ja täiturid (valgusdiodid, servomootorid jt). Roboti mehaaniline koostamine. Elektroonikakomponentide ühendamine ja jootmistööd, juhtarvuti toitemoodulid. Roboti programmeerimine, veaotsing ja täiustamine.</p> <p><u>Praktilised tööd:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Arduino mikrokontrolleri ja Raspberry Pi (või muu sarnase ühe-plaadi-arvuti) ühendamine (võimalusel isikliku) arvutiga, programmi pealelaadimine. • Täituri juhtimine arvutist ja iseseisvalt. • Tajurite mõõtetulemuste saatmine arvutisse juhtmevaba side kaudu. • Roboti monteerimine ja seda juhtiva(te) kontrolleri(te) programmeerimine.
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • on kursis erinevate elektroonikakomponentide ja mikrokontrolleritega ning oskab neid kasutada; • oskab mikrokontrollereid ja ühe-plaadi-arvuteid (Arduino, Raspberry Pi jt) programmeerida; • oskab otsida põhjusi, miks seade ei tööta nagu peaks (<i>troubleshooting</i>); • oskab seadmeid omavahel suhtlema panna. • on ehitanud ja programmeerinud roboti, mis on võimeline ruumis kaamera, lidari vmt 2D või 3D tajuri info reaajas analüüsimise

	toel kokkupõrgeteta liikuma ning edastab infot füüsilise ümbruse kohta (nn radaripilt) juhtmevaba suhtluse teel arvutisse.
Hindamine	Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse esimeses sissekandes vastavate tööde arvu ning arvestuse kujunemise viisi.
Õppematerjalid	Internetimaterjalid komponentide tootjatelt (Arduino ja Raspberry Pi jt tootjate dokumentatsioon) ja kasutajatelt (juhendmaterjalid ja näited valdkonna entusiastidelt).

SISSEJUHATUS FILOSOOFIASSE

Kursuse nimetus	SISSEJUHATUS FILOSOOFIASSE
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Puuduvad
Lõimumine	Ajalugu, kirjandus, eesti keel, matemaatika, ühiskonnaõpetus, kirjandus, usundiõpetus, kunstiõpetus, geograafia, bioloogia, keemia, füüsika
Kursuse maht ja õppekorraldus	21 (75-minutilist) kontakttundi. Kursuse alguses tutvustab õpetaja kursusel käsitlevaid konkreetseid õpivorme ja mahte.
Õpetamise aeg	11.–12. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Kursuse käigus antakse ülevaade (lääne) filosoofia ajaloolisest arengust, olulisematest koolkondadest, mõtlejatest ning probleemküsimustest. Kursuse eesmärk on panna õppija võimalikult aktiivsesse rolli ning suunata teda filosoofiliste küsimuste üle iseseisvalt arutlema.</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u> Filosoofia määratlus ja valdkonnad. Filosoofia ajaloo perioodid, vastavad mõtteliinid ning neid esindavad filosoofid ja nende teooriad. Filosoofia rakendused poliitikas, teaduses jt eluvaldkondades. Filosoofia tänapäeval. Tõeteadused. Vabaduse määratlused. Metafüüsika. Hüve ja nauding. Väärtused. Eetikateooriad. Esteetika. Religioonifilosoofia. Keha ja vaimu probleem. Õigluse olemus.</p> <p><u>Praktilised tööd:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Individuaalsed ja rühmaarutelud, • ettekanded, • kirjalikud arutlused. <p>Kursuse põhirõhk on oma mõtete väljendamisel ning nende kasuks argumenteerimisel.</p>
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb olulisemaid filosoofilisi küsimusi ja mõistab filosoofia ainevaldkonna loomust; • teadvustab oma iseseisva mõtlemise ja otsustamise võimet ning rakendab seda filosoofilisi küsimusi arutades; • eristab olulisemaid filosoofia valdkondi ja arutleb nende peamiste küsimuste üle; • kirjeldab filosoofia ajaloo peamisi perioode ja koolkondi olulisemate käsitluste, mõistete ja autorite kaudu.
Hindamine	Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse esimeses sissekandes vastavate tööde arvu ning arvestuse kujunemise viisi.
Õppematerjalid	<p>Peamised õppematerjalid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • õpetaja jagatud materjalid TERA-s <p>Lisamaterjalid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • „Filosoofia sõnaraamat. Olulisi mõisteid, koolkondi, filosoofe, seisukohti.“, Indrek Meos • „Filosoofia põhiprobleemid. Õpik gümnaasiumile.“, Indrek Meos

	<ul style="list-style-type: none">• „Filosoofia ajalugu. Antiikfilosoofia. Keskaja filosoofia“, Elmar Salumaa• „Filosoofia ajalugu. Uusaja filosoofia“, Elmar Salumaa• „Filosoofia ajalugu“ I-V, Elmar Salumaa• „Läänemaise filosoofia ajalugu tipult tipule Sokratesest Marxini“, Esa Saarinen
--	--

SISSEJUHATUS INVESTEERIMISSE

Kursuse nimetus	SISSEJUHATUS INVESTEERIMISSE
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Juhul, kui kursust viiakse läbi inglise keeles, on vajalik inglise keele oskus B1 tasemel.
Lõimumine	Inglise keel, ettevõtlusõpe, matemaatika, ühiskonnaõpetus.
Kursuse maht ja õppekorraldus	21 (75-minutilist) kontaktundi, mis jaguneb auditoorse õppe ja praktilise töö vahel.
Õpetamise aeg	10.–12. klass
Kursuse lühikirjeldus	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Kursuse käigus käsitletakse erinevaid strateegiaid, mille abil on võimalik rohkem säästa ning olla finantsiliselt kindlustatud; kuidas suurendada enda sissetulekuid; kuidas kasvatada enda raha investeerides.</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● omandatakse teadmised ja oskused, mille põhjal teha kaalutletud finantsotsuseid enda elus; ● aidata seada eesmäärke, et jõuda soovi korral finantsvabaduseni. <p><u>Praktilised tööd:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ● finantsilise vabaduse plaani koostamine, ● rühmatööd, ● individuaalsed tööd, ● arutelud.
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● analüüsib enda rahalist seisukorda; ● eristab head laenu halvast laenust, võttes arvesse intressimäära ja oma olukorda; ● analüüsib investeerimisvahendite riske ja võimalusi, sh aktsiad, võlakirjad, hoiused, kinnisvara, krüptovaluuta, idufirmad; ● analüüsib enda riskitaluvust ning koostab sellest tulenevalt isikliku investeerimisportfelli jaotuse.
Hindamine	Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud).
Õppematerjalid	<ul style="list-style-type: none"> ● minuraha.ee ● Jaak Roosaare „Rikkaks saamise õpik“ ● Kristjan Liivamägi, Tõnn Talpsepp, Tarvo Vaarmets „Rahaedu põhimõtted“ ● Seppo Saario „Nõnda ma investeerin börsiaktiatsiatesse: teejuht noortele“ ● Liisi Kirch „Minu finantsplaneerija“ ● Jekaterina Tint „Rahaline vundament“

SISSEJUHATUS PROGRAMMEERIMISSE

Kursuse nimetus	SISSEJUHATUS PROGRAMMEERIMISSE
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Puuduvad
Kursuse maht ja õppekorraldus	21 (75-minutilist) kontakttundi, mis jaguneb auditoorse õppe (loengud, seminarid) ja praktilise töö (programmeerimine) vahel. Kursuse alguses tutvustab õpetaja kursusel käsitlevaid konkreetseid õpivorme ja mahte. Minimaalne kursusel osalejate arv 12 õpilast.
Õpetamise aeg	10.–12. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Tutvumine programmeerimiskeelega Python: andmetüübid, muutujad ja väärtuste omistamine; operaatorid, tingimus- ja korduslaused, funktsioonid, algoritmid ja andmestruktuurid; programmi sisend ja väljund, failioperatsioonid.</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u> Lihtsamate rakenduste koostamine programmeerimiskeeles Python. Tutvumine arvuti komponentidega. Tutvumine infotehnoloogia valdkonna õppe- ja karjäärivõimalustega. Tutvumine tarkvaraarenduses kasutatavate tööriistadega. Tutvumine veebilehtede loomisega kasutades keeli HTML, CSS ja JavaScript.</p> <p><u>Praktilised tööd:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • iseseisvad tööd, • programmeerimine.
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab, kuidas arvuti on ehitatud ning kuidas komponendid omavahel seotud on; • omab tunnetust informaatikaga seotud valdkondadest; • oskab tekstina püstitatud lihtsa ülesande realiseerida arvutiprogrammina; • oskab koostada ja kasutada funktsioone • teab, mis on muutujad ja oskab neile väärtusi omistada; • tunneb erinevaid andmetüüpe ja -struktuure; • oskab sooritada operatsioone sõnedega; • oskab kasutada erinevaid operaatoreid; • teab, mis on sisend ja väljund ning oskab neid kasutada; • oskab kasutada tingimuslauset; • oskab kasutada <i>for</i>- ja <i>while</i>-tsükli; • oskab andmeid failist lugeda ja faili kirjutada; • oskab teha lihtsa veebilehe kasutades keeli HTML, CSS ja JavaScript.
Hindamine	Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse esimeses sissekandes vastavate tööde arvu ning arvestuse kujunemise viisi.
Õppematerjalid	<p>Peamised õppematerjalid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • progeopik.cs.ut.ee <p>Lisamaterjalid:</p>

	<ul style="list-style-type: none">• web.htk.tlu.ee/digitalu/programmeerimine
--	--

SISSEJUHATUS PSÜHHOLOOGIASSE

Kursuse nimetus	SISSEJUHATUS PSÜHHOLOOGIASSE
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Puuduvad
Lõimumine	Ajalugu, kirjandus, ühiskonnaõpetus, kunst, muusika, filosoofia jt
Kursuse maht ja õppekorraldus	35 45-minutilist kontaktundi. Kursuse alguses tutvustab õpetaja kursusel kasutatavaid õpivorme ja mahte.
Õpetamise aeg	11.–12. klassis
Kursuse lühikirjeldus	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Kursus annab ülevaate psühholoogiast kui vaimseid protsesse, käitumist ja nendevahelisi seoseid käsitlevast ja seletavast teadusest. Kursuse eesmärgiks on edasi anda psühholoogia alusteadmised, mida on võimalik tulevikus täiendada. Kursuse jooksul käsitletakse järgmisi teemasid: psühholoogia kui teadus ja selle uurimismeetodid, kognitiivne psühholoogia (taju, tähelepanu, mõtlemine, mälu, õppimine), taju ja tegevuse bioloogilised alused, emotsioonid ja motivatsioon, individuaalsed erinevused (intelligentsus, isiksus), mina-pilt, sotsiaalpsühholoogia, kliiniline psühholoogia, suhtlemispsühholoogia, psühholoogia rakendusvaldkonnad.</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • antakse struktureeritud ülevaade psühholoogiast kui teadusest ja selle võimalikest rakendusvaldkondadest. • Tutvutakse psühholoogia peamiste uurimismeetoditega. • Saadakse esmane ettekujutus, milliseid ülesandeid ja kuidas täidavad meeled ja tajumine; mälu ja õppimine; tähelepanu ja mõtlemine; keha ja tegevus; motivatsioon ja emotsioonid. • Tutvutakse erinevate isiksusteooriate ning intelligentsuse käsitusviisidega. • Tutvutakse uurimispõhiste lähenemistega psüühikahäiretele. • Tutvutakse erinevate suhtlemis-, nõustamis- ja intervjuuerimistehnikatega. <p><u>Praktilised tööd:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Meelepärase riigi asukoha määramine Hofstede nelja kultuurimõõtme abil; • isiksuse küsimustiku täitmine; • ülevaade ette antud aju osast, • grupidööd, individuaalsed tööd.
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tunneb peamisi psühholoogiaga seotud mõisteid ja kontseptsioone; • on teadlik psühholoogia peamistest uurimismeetoditest ja psühholoogiateaduse rakendamise võimalustest; • mõistab ja oskab kirjeldada taju, mälu, õppimise, mõtlemise, tähelepanu, motivatsiooni ja emotsioonide seaduspärasusi; • teab, kuidas kujunevad ja väljenduvad individuaalsed erinevused;

	<ul style="list-style-type: none"> • oskab baastasemel eristada sagedamini esinevaid psüühikahäireid; • oskab analüüsida ennast ja teisi sotsiaalses keskkonnas.
Hindamine	Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse esimeses sissekandes tehtavate tööde arvu ning arvestuse kujunemise viisi.
Õppematerjalid	Peamised õppematerjalid: <ul style="list-style-type: none"> • Jüri Allik, Riina Häidkind, Jaanus Harro jt „Psühholoogia gümnaasiumile“

TOIDUAINETE KEEMIA JA GEOGRAAFIA

Kursuse nimetus	TOIDUAINETE KEEMIA JA GEOGRAAFIA
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Puuduvad
Lõimumine	Geograafia, bioloogia ja keemia
Kursuse maht ja õppekorraldus	21 (75-minutilist) kontakttundi. Kursuse alguses tutvustab õpetaja kursusel käsitlevaid konkreetseid õpivorme ja mahte.
Õpetamise aeg	10.–12. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Kursusel tutvutakse erinevate kultuuride toitude ja toitumisharjumustega. Luuakse ettekujutus toitumise seostest paikkonna kultuuri, usundi ja kliimaga. Antakse ülevaade toidu koostisosadest nii makro- kui mikrotasandil.</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u> Toidu mikro ja makroelemendid, nende mõju organismile. Kalorsus. Sahhariidid, valgud, rasvad, vitamiinid, mineraalid E-ained. Toiduallergiad ja talumatus. Tervislik toitumine, toitumismüüdid. Toidupakendite info. Vanad kultuurid ja toitumine. Toitumise erinevused ja põhjused maailma eri paikades. Kliima ja kohalik toit. Hiina toidud ja taoismi toidufilosoofia. India toidud ja seos hinduismiga. Judaismist tulenevad toidutavad. Vahemere dieet ja Itaalia toidud. Eesi toitumise seos ümbritseva kultuuri ja kliimaga. Kursusel antakse vajalikud baasteadmised. Kutsutakse külalisesinejaid erinevate kultuuride toidu asjatundjaid.</p> <p><u>Praktilised tööd:</u> Õpilased teevad ühe toiduainete grupi pakendite info kohta esitluse. Võimalusel käiakse maaülikooli toiduainete tehnoloogia laboriga tutvumas ja nende poolt pakutud kahes töötoas. Õpilased valmistavad ühe rahvuse toite ja tutvustavad toitumiskultuuri.</p>
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus</p> <ul style="list-style-type: none"> • oskab seostada vastavat toitu ja toitumist paikkonna kultuuri ja kliimaga; • teab toidu peamisi koostisosi ja nende mõju organismile; • omab ülevaadet toidu allergiatest, toidutalumatusesest; • oskab lugeda toidupakendite infot; • väärtustab tervislikku ja kohalikku toitu; • huvitub erinevate kultuuride toitumisest ja toidust; • kasutab saadud teadmisi toitumisel.
Hindamine	Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Aineõpetaja täpsustab õppeinfosüsteemis kursuse esimeses sissekandes vastavate tööde arvu ning arvestuse kujunemise viisi.
Õppematerjalid	Kõik vajalikud õppematerjalid on Stuudiumi Tera vastavas kaustas

VÕRKPALLI ABC

Kursuse nimetus	VÕRKPALLI ABC
Staatus	Valikkursus
Eelduskursused	Puuduvad
Lõimumine	Kehaline kasvatus
Kursuse maht ja õppekorraldus	21 75-minutilist tundi, mis jaguneb auditoorse õppe (loengud, seminarid) ja praktilise töö (nt liikumine väljas) vahel.
Õpetamise aeg	10.–12. klassis
Kursuse lühikirjeldus, õppesisu ja praktilised tööd	<p><u>Kursuse lühikirjeldus:</u> Tunnid võib samastada võrkpalli treeningutega. Vastavalt tasemele sooritatakse erinevaid harjutusi ja omandatakse võimalikult hästi võrkpalli tehnikaelemendid. Kursus algab tehnikaelementide viimistlemisega, kus suur osa tunnist kulub harjutustele ja erinevatele kombinatsioonidele. Kursuse lõpupoole hakatakse elemente siduma mängusituatsioonidesse ja mängu. Lisaks toimub võrkpalli võistlusmängude vaatamine ja analüüs</p> <p><u>Kursuse õppesisu:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Anda täpsem ülevaade võrkpallist kui võistlusmängust (reeglid, mängutaktika, liikumine platsil). • Arendada õpilaste palli tunnetust, platsinägemist ja võistkonnamängu oskust (kaaslastega suhtlemine, nendega arvestamine, koostöö). • Arendada võrkpalli põhielementide tehnikat (söödud, palling, ründelöök, blokk). • Külastada võrkpalli võistlust <p><u>Praktilised tööd:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • mänguanalüüs
Kursuse õpitulemused	<p>Kursuse lõpus õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • teab võrkpalli reeglistikku; • omandab võrkpalli tehnikaelemendid ja oskab neid mängus kasutada;
Hindamine	Mitteeristav (arvestatud/mittearvestatud). Kursus jääb arvestamata, kui kohal käimine on alla 75%.
Õppematerjalid	EOK võrkpalliõpik